

การวิจัยแบบผสมวิธี รูปแบบองค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะ การบริหารจัดการของหัวหน้า กศน.ตำบล

ธนวัฒน์ คงเมือง*

การวิจัยแบบผสมวิธี เป็นการนำเทคนิควิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเทคนิควิธีการวิจัยเชิงคุณภาพมาผสมผสานกันในการทำวิจัยเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จุดประสงค์เพื่อให้งานวิจัยชิ้นนั้นสามารถตอบคำถามการวิจัยได้สมบูรณ์มากกว่าการใช้เทคนิควิธีวิจัยเชิงปริมาณหรือเทคนิควิธีการวิจัยเชิงคุณภาพอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว ภายใต้ความเชื่อที่สามารถลดข้อจำกัดของวิธีการวิจัยในแต่ละวิธี โดยใช้จุดเด่นของการวิจัยเชิงปริมาณมาแก้ไขจุดด้อยของการวิจัยเชิงคุณภาพ ขณะเดียวกันอาจใช้จุดเด่นของการวิจัยเชิงคุณภาพมาใช้แก้ไขจุดด้อยของการวิจัยเชิงปริมาณ สามารถเติมเต็มซึ่งกันและกันเพื่อให้เข้าถึงประเด็นปัญหาของการวิจัยได้ด้วยมุมมองใหม่ๆ เพื่อที่จะสามารถตอบคำถามการวิจัยได้สมบูรณ์ขึ้นกว่าในอดีต โดยมีพื้นฐานแนวคิดมาจากการหลอมรวมปรัชญาของกลุ่มปฏิฐานนิยม และกลุ่มปรากฏการณ์นิยมเข้าด้วยกัน อาจเรียกว่าเป็นแนวคิดของกลุ่มปฏิบัตินิยม (pragmatist) ซึ่งมีความเชื่อว่าการยอมรับธรรมชาติของความจริงที่มีทั้งสองแบบตามแนวคิดของนักปรัชญาทั้งสองกลุ่ม

ดังนั้นประเด็นการโต้แย้งทางวิชาการที่ว่าวิธีการเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพวิธีการใดมีความถูกต้องเหมาะสมสำหรับนำไปใช้ในกระบวนการแสวงหาความรู้ความจริงมากกว่ากัน ไม่มีประโยชน์อะไรที่จะโต้แย้งถกเถียงหรือทำสงครามทางความคิดอีกต่อไป นักวิธีการวิจัยควรพึงระวังและระลึกไว้เสมอว่า การยึดติดอยู่กับกระบวนการทัศน์หรือวิธีการสำหรับใช้ในการแสวงหาความรู้ความจริงแบบใดแบบหนึ่งมากเกินไปอาจทำให้นักวิจัยพลาดโอกาสดีๆ ในการทำความเข้าใจและเลือกวิธีอื่นๆ ที่อาจมีความเหมาะสมกับบริบทการสืบค้นมากกว่า หรืออาจมีส่วนส่งเสริมวิธีการที่ตนเองใช้อยู่ให้มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น นอกจากนี้การที่นักวิจัยยึดติดอยู่กับวิธีการแสวงหาความรู้ความจริงแบบใดแบบหนึ่งมากเกินไป เป็นอุปสรรคสำคัญยิ่งที่คอยจำกัดความคิด มุมมอง ตลอดจนจินตนาการเชิงสร้างสรรค์ของนักวิจัยให้วนเวียนอยู่กับกรอบแนวคิดและแบบแผนปฏิบัติเดิมๆ ไม่สามารถเข้าถึงประเด็นปัญหาของการวิจัยได้ด้วยมุมมองใหม่ๆ

ความหมายของการวิจัยแบบผสมวิธี

วิธีการวิจัยแบบผสมวิธี นักวิจัยมักเรียกชื่อเป็นภาษาอังกฤษในหลายลักษณะต่างๆ เช่น Creswell (2003) เรียกการผสมวิธี (mixed methods) Tashakkori & Teddlie (2003) เรียกวิธีวิทยาแบบผสมวิธี (Mixed Methodology) Johnson & Onwuegbuzie (2004) Teddlie & Tashakkori (2003) เรียกการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) หรืออีกหลายๆ ชื่อ แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาความหมายจะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน มีแนวคิดเดียวกัน คือ เป็นวิธีการวิจัยที่ผู้วิจัยใช้เทคนิคแนวทางวิธีการความคิดรวบยอดหรือภาษาผสมผสานร่วมกันระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพในการวิจัยเรื่องเดียวกัน

*นักศึกษาลัทธิตรรกศาสตร์ปรัชญาตะวันตก สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา รุ่นที่ 2 ภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

จุดมุ่งหมายของการวิจัยแบบผสมวิธี

จากการศึกษาว่าเพราะเหตุใดต้องใช้วิธีการวิจัยแบบผสมวิธี คำตอบที่เป็นเหตุผลหลักของทุกสำนักและทุกนักการศึกษาที่ใช้ระเบียบวิธีแบบผสมวิธี (Mixed Methods) คือ เป็นการแก้จุดอ่อนของแต่ละวิธีด้วยการเสริมจุดแข็ง โดยมีจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายประการดังนี้ (วิโรจน์ สารรัตน์ 2545, สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และ กรรณิการ์ สุขเกษม 2547) คือ 1) เพื่อเป็นการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) ให้เพิ่มความเชื่อมั่นในผลของการวิจัย 2) เพื่อเป็นการเสริมให้สมบูรณ์หรือเติมให้เต็ม (Complementarity) เช่น ตรวจสอบประเด็นที่เข้าซ้อนหรือประเด็นที่แตกต่างของปรากฏการณ์ที่ศึกษา เป็นต้น 3) เพื่อเป็นการริเริ่ม (Initiation) เช่น ค้นหาประเด็นที่ผิดปกติ ประเด็นที่ผิดธรรมดา ประเด็นที่ขัดแย้งหรือพิเศษใหม่ๆ เป็นต้น 4) เพื่อเป็นการพัฒนา (Development) เช่น นำเอาผลจากการศึกษาในขั้นตอนหนึ่งไปใช้ให้เป็นประโยชน์กับในอีกขั้นตอนหนึ่ง เป็นต้น และ 5) เพื่อเป็นการขยาย (Expansion) ให้นงานวิจัยมีขอบข่ายที่กว้างขวางมากขึ้น

ความสำคัญของการวิจัยแบบผสมวิธี

การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) มีความสำคัญตามแนวคิดของ Geene and others (1989) Creswell (2003) ดังนี้ คือ 1) ผลการวิจัยจากวิธีการวิจัยแบบผสมวิธีสามารถเสริมต่อกันโดยใช้ผลการวิจัยจากวิธีหนึ่งอธิบายขยายความผลการวิจัยอีกวิธีหนึ่ง ช่วยให้การตอบคำถามการวิจัยได้ละเอียดชัดเจนมากกว่าการใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพเพียงรูปแบบเดียว 2) การใช้ผลการวิจัยจากวิธีหนึ่งไปช่วยพัฒนาการวิจัยอีกวิธีหนึ่ง หรือใช้ผลการวิจัยวิธีหนึ่งไปตั้งคำถามการวิจัยอีกวิธีหนึ่ง 3) การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพต่างก็มีจุดเด่นในตนเอง สามารถนำจุดเด่นมาใช้ในการแสวงหาความรู้ความจริงได้ถูกต้องแม่นยำยิ่งขึ้น 4) การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพต่างก็มีจุดด้อยในตนเอง ผู้วิจัยสามารถใช้จุดเด่นของการวิจัยเชิงปริมาณมาแก้ไขจุดด้อยของการวิจัยเชิงคุณภาพ ขณะเดียวกันอาจใช้จุดเด่นของการวิจัยเชิงคุณภาพมาแก้ไขจุดด้อยของการวิจัยเชิงปริมาณ และ 5) สามารถนำผลผลิตจากการวิจัยแบบผสมวิธีมาสร้างความรู้ความจริงที่สมบูรณ์สำหรับใช้ในการปรับเปลี่ยนทฤษฎีหรือการปฏิบัติงานได้ถูกต้อง

รูปแบบของการผสมวิธีกันระหว่างวิธีการเชิงปริมาณและวิธีการเชิงคุณภาพ

รูปแบบหลักของการวิจัยในปัจจุบันมี 3 รูปแบบ คือ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยการผสมวิธี (Mixed Methods) เป็นเทคนิควิจัยทางสังคมศาสตร์แบบผสมวิธีระหว่างวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพเข้าด้วยกัน โดยมีจุดมุ่งหมายของการผสมวิธีก็เพื่อการแก้ไขข้อจำกัดของแต่ละวิธีให้สามารถตอบคำถามการวิจัยได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น รูปแบบที่นิยมทำทั้งไทยและต่างประเทศ คือ ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณเป็นตัวตั้งก่อนแล้วตามด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ ยกเว้นกรณีที่เป็นปฏิบัติการ หรือเหตุการณ์ใหม่ๆ ที่ยังไม่เคยเกิดขึ้น จึงจะใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นตัวตั้งแล้วค่อยมาตรวจสอบสมมติฐานหรือทฤษฎีด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ลักษณะการผสมผสาน จำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ระเบียบวิธีแบบผสมวิธี (Mixed Methods) และรูปแบบผสมวิธี (Mixed Model) ในการผสมวิธีกันระหว่างการวิจัย 2 รูปแบบนั้น อาจเป็นการผสมผสานแบบครั้งต่อครั้ง การผสมแบบมีรูปแบบหลักร่วมกับรูปแบบรอง หรือแบบผสมผสานทุกขั้นตอน (ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล และ สุภาพ ฉัตรภรณ์ 2549) การเลือกใช้รูปแบบการผสมวิธีแบบใดขึ้นอยู่กับกรอบการวิจัยของผู้วิจัยเอง โดย

พิจารณาดูความเหมาะสมของเรื่องที่วิจัยว่าควรจะใช้วิธีเชิงปริมาณหรือวิธีการเชิงคุณภาพสถานวิธีในขั้นตอนใด เพื่อให้ได้คำตอบการวิจัยที่สมบูรณ์ที่สุด

แบบแผนการวิจัยแบบผสมวิธี

แบบแผนการวิจัยแบบผสมวิธี เป็นการวางแผนหรือโครงร่างที่แสดงถึงแนวทางหรือวิธีการดำเนินงานวิจัย โดยมีพื้นฐานความเชื่อหรือปรัชญาใดๆ อยู่เบื้องหลังการดำเนินงานนั้น ซึ่งก็ได้มีนักวิจัยส่วนหนึ่งนำเสนอไว้ อาทิ Greene and Caracelli (1997) Creswell and Clark (2007) โดยสรุปแบบแผนการวิจัยแบบผสมวิธีหลักๆ ได้ดังนี้ แบบแรก เป็นแบบแผนสามเส้า (The Triangulation Design) แบบแผนการวิจัยแบบผสมวิธีที่เรียกกันว่า “สามเส้า” จะใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งเป็นวิธีการหลัก และใช้อีกวิธีการหนึ่งเป็นวิธีการรอง หรือทั้งสองวิธีต่างก็มีสถานภาพเท่าๆ กัน (Unequal or Equal Status) ในการนำมาใช้ศึกษาหาคำตอบ หลังจากนั้นก็นำคำตอบหรือตีความผลการวิจัย และประเมินร่วมกัน แบบที่สองเป็นแบบแผนรองรับภายใน (The Embedded Design) แบบแผนการวิจัยแบบผสมวิธีแบบนี้ มีแนวคิดว่าการใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งศึกษาหาคำตอบในปัญหาการวิจัยหรือเรื่องใดๆ นั้น บางประเด็นที่สนใจใคร่หาคำตอบไม่สามารถหาได้ด้วยวิธีการหนึ่ง จึงจำเป็นต้องใช้อีกวิธีการหนึ่งที่เหมาะสมกว่าในการศึกษาหาคำตอบนั้น โดยที่จะมีวิธีการหนึ่งเป็นวิธีการหลัก แล้วมีอีกวิธีการหนึ่งเป็นวิธีการรองทำหน้าที่หาคำตอบเสริมวิธีหลัก ลักษณะแบบรองรับภายในเช่นนี้ตรงกับที่ Creswell and Clark (2003) เรียกว่า “Embedded Experimental Model” โดยมีวิธีการเชิงคุณภาพอยู่ภายในรองรับวิธีการเชิงปริมาณนั่นเอง แบบที่สามเป็นแบบแผนอธิบายขยายความ (The Explanatory Design) เป็นแบบแผนที่มุ่งนำผลที่ได้รับจากการวิจัยด้วยวิธีหนึ่งไปใช้ในการออกแบบการวิจัยด้วยวิธีการอีกวิธีหนึ่งในกรณีเกี่ยวกับการเลือกกลุ่มเป้าหมายที่จะทำการศึกษาคิดตาม (Follow up Study) ลักษณะแบบแผนการวิจัยแบบแผนขยายความจะเป็นแบบการศึกษาสองช่วงระยะต่อเนื่องกัน (Two-phase Sequential Study) โดยมีวิธีการใดวิธีการหนึ่งเป็นวิธีหลัก และมีอีกวิธีการหนึ่งเป็นวิธีการรอง และแบบสุดท้ายเป็นแบบแผนสำรวจบุกเบิก (The Exploratory Design) เป็นแบบแผนการวิจัยแบบผสมวิธีแบบสองระยะต่อเนื่องกันเช่นเดียวกับแบบแผนที่กล่าวมา แต่มีความแตกต่างกันในประเด็นที่ว่าจะใช้วิธีการเชิงคุณภาพทำการศึกษาก่อนแล้วจึงใช้วิธีการเชิงปริมาณทำการศึกษาต่อภายหลังโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้วิธีการเชิงคุณภาพในการศึกษาปรากฏการณ์ที่สนใจแล้วนำผลที่ได้รับมาสร้างเป็นตัวแปร หรือทฤษฎีจากพื้นที่ (Grounded Theory) หลังจากนั้นจึงทำการนิยามตัวแปร เพื่อใช้วิธีการเชิงปริมาณในการพัฒนาเครื่องมือวัดตัวแปร หรือทดสอบทฤษฎีดังกล่าว แบบแผนเชิงผสมผสานแบบนี้จะเหมาะสมสำหรับงานวิจัยที่ยังไม่ทราบตัวแปร หรือไม่มีทฤษฎีที่จะนิรนัยออกมาเป็นสมมติฐานเพื่อทำการทดสอบ

กล่าวโดยสรุป แบบแผนการวิจัยแบบผสมวิธีนั้นเกิดจากแนวคิดการผสมผสานวิธีการเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพเข้าด้วยกันในการศึกษาหาคำตอบในประเด็นที่สงสัย ซึ่งการผสมผสานนั้นอาจมีลักษณะผสมผสานแบบระยะเดียว หรือดำเนินการไปพร้อมๆ กัน โดยมีวิธีการใดวิธีการหนึ่งเป็นวิธีการหลักหรือวิธีการรอง หรือให้น้ำหนักความสำคัญเท่าๆ กัน หรืออาจจะมีลักษณะผสมผสานแบบสองระยะ หรือดำเนินการต่อเนื่องกันโดยใช้ผลที่ได้รับจากวิธีการหนึ่งไปออกแบบการวิจัย และประเมินสำหรับอีกวิธีการหนึ่ง ทั้งนี้อาจจะให้น้ำหนักความสำคัญเท่าๆ กัน หรือให้วิธีการใดวิธีการหนึ่งเป็นวิธีการหลัก และอีกวิธีการหนึ่งเป็นวิธีการรอง เป็นต้น

รูปแบบองค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะการบริหารจัดการของหัวหน้า กศน.ตำบล

การวิจัยเพื่อหาคำตอบในเรื่องขององค์ประกอบของตัวแปรต่างๆ ถือว่าเป็นเรื่องที่มีประโยชน์โดยตรงที่จะนำไปสู่การวิจัยในองค์ประกอบของงานวิจัยนั้นไปสู่การพัฒนางาน การวิจัยเพื่อพัฒนางานของเราในส่วนที่รับผิดชอบไม่ว่าจะเป็นในส่วนของครูผู้สอนเองหรือผู้ที่ทำหน้าที่ในฝ่ายบริหาร ถ้าเราวิจัยเพื่อหาคำตอบในเชิงของการพัฒนางานของเราได้อย่างเหมาะสมจะทำให้การพัฒนาการศึกษาเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่ากระบวนการวิจัยเป็นกระบวนการสำคัญ ซึ่งจะทำให้มองเห็นภาพว่าจะเริ่มต้นวิจัยพัฒนาอย่างไรให้มีคุณภาพ วิจัยเพื่อพัฒนางานวิจัยนี้เองให้มีคุณภาพซึ่งจะเพิ่มโอกาสในการเผยแพร่องค์ความรู้ใหม่ๆ โดยใช้กระบวนการวิจัยที่คิดว่าน่าจะทำให้คุณภาพงานวิจัยเป็นที่ยอมรับ

ด้วยตระหนักถึงความสำคัญของรูปแบบองค์ประกอบเชิงยืนยันในการหาคำตอบในเรื่องของตัวแปรซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของปัจจัย และปัจจัยเป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบต่างๆ ที่ผู้วิจัยจะศึกษา ถือว่าเป็นเรื่องที่มีประโยชน์โดยตรงที่จะทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่ๆ และทำให้มองเห็นภาพว่าจะเริ่มต้นวิจัยพัฒนาแบบอย่างไรให้มีคุณภาพตามเรื่องที่คุณวิจัยสนใจศึกษา ทั้งนี้ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นบุคลากรส่วนหนึ่งของหน่วยงานสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สนใจที่จะศึกษาในเรื่องของสมรรถนะ (competency) ซึ่งเป็นปัจจัยในการทำงานที่เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่องค์กร โดยเฉพาะการเพิ่มสมรรถนะในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เพราะสมรรถนะเป็นปัจจัยช่วยให้พัฒนาศักยภาพของบุคลากรเพื่อให้ส่งผลไปสู่การพัฒนางานและการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายบรรลุตามแผนตามนโยบายที่กำหนดไว้ สมรรถนะหนึ่งที่คุณวิจัยเห็นว่ามีสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการปฏิบัติงานใน กศน.ตำบล ซึ่งเป็นนโยบายใหม่ในการดำเนินงานก็คือ สมรรถนะด้านการบริหารจัดการของหัวหน้า กศน.ตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยนำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) ซึ่งเป็นวิธีการทางสถิติที่ดีสำหรับใช้ในการทดสอบตัวแปรแบบหลายตัวแปรที่วัดได้พร้อมกันจะแสดงถึงจำนวนโครงสร้าง การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงการยืนยัน (CFA) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ และทำการพยากรณ์แนวโน้มต่อไป (James Lan 2010) โดยการวิจัยแบบผสมวิธีในรูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ แล้วหลังจากนั้นจะทำการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อช่วยอธิบายผลของข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้รูปแบบ Mixed Method Research ประเภท Explanatory Design ชนิด Follow-up Explanations Model (QUAN emphasized) โดยเริ่มจากการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อรวบรวมทำการวิเคราะห์ แล้วนำผลของการวิจัยเชิงปริมาณระบุผลเพื่อติดตาม (Follow-up) หลังจากนั้นจึงวิจัยเชิงคุณภาพรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพมาวิเคราะห์เพื่อให้ได้ผลเชิงคุณภาพ แล้วนำผลของเชิงคุณภาพมาผสมผสานวิธีร่วมแปลความหมายโดยแปลความหมายเชิงปริมาณร่วมกับเชิงคุณภาพ (John W. Creswell and Clark. 2007)

การวิจัยแบบผสมวิธี รูปแบบองค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะการบริหารจัดการของหัวหน้า กศน.ตำบล

การวิจัยแบบผสมวิธี รูปแบบองค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะการบริหารจัดการของหัวหน้า กศน.ตำบล เพื่อให้เข้าใจง่ายยิ่งขึ้นผู้เขียนจะนำเสนอในรูปตารางการออกแบบการวิจัยผสมวิธี ดังนี้

ตาราง แสดงการออกแบบการวิจัยผานวิธี

ประเด็นที่ศึกษา รูปแบบองค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะการบริหารจัดการของหัวหน้า กศน.ตำบล
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประเด็น	เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ
1. คำถาม การวิจัย	1. สมรรถนะการบริหารจัดการของหัวหน้า กศน.ตำบล อยู่ในระดับใด 2. อะไรเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อองค์ประกอบ สมรรถนะการบริหารจัดการของหัวหน้า กศน. ตำบล 3. อะไรที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญส่งผลต่อ องค์ประกอบสมรรถนะการบริหารจัดการของ หัวหน้า กศน.ตำบล	1. ทำไมสมรรถนะการบริหารจัดการของ หัวหน้า กศน.ตำบล จึงอยู่ในระดับน้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด 2. ทำไมปัจจัยดังกล่าวจึงส่งผลต่อ องค์ประกอบสมรรถนะการบริหารจัดการของ หัวหน้า กศน.ตำบล 3. ทำไมองค์ประกอบที่สำคัญจึงมีผลต่อ องค์ประกอบสมรรถนะการบริหารจัดการของ หัวหน้า กศน.ตำบล
2. วัตถุประสงค์ การวิจัย	1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะการบริหารจัดการ ของหัวหน้า กศน.ตำบล 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อองค์ประกอบ สมรรถนะการบริหารจัดการของหัวหน้า กศน. ตำบล 3. เพื่อพัฒนาโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยัน สมรรถนะการบริหารจัดการของหัวหน้า กศน. ตำบล 4. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล องค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะการบริหาร จัดการของหัวหน้า กศน.ตำบล	1. เพื่อวิเคราะห์สมรรถนะการบริหารจัดการ ของหัวหน้า กศน.ตำบล ที่ส่งผลต่อระดับการ บริหารจัดการใน กศน.ตำบล 2. เพื่อวิเคราะห์เหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อ องค์ประกอบสมรรถนะการบริหารจัดการของ หัวหน้า กศน.ตำบล 3. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน สมรรถนะการบริหารจัดการของหัวหน้า กศน. ตำบล
3. วัตถุประสงค์ การวิจัย ผานวิธี	1. เพื่ออธิบายข้อเท็จจริงเชิงลึกเหตุผลของ สมรรถนะการบริหารจัดการของหัวหน้า กศน. ตำบล ที่ส่งผลต่อระดับการบริหารจัดการใน กศน.ตำบล 2. เพื่ออธิบายเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อ องค์ประกอบสมรรถนะการบริหารจัดการของ หัวหน้า กศน.ตำบล 3. เพื่ออธิบายเหตุผลการยืนยันองค์ประกอบ	1. เพื่อทราบระดับสมรรถนะการบริหาร จัดการของหัวหน้า กศน.ตำบล 2. เพื่อทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อองค์ประกอบ สมรรถนะการบริหารจัดการของหัวหน้า กศน. ตำบล 3. เพื่อทราบองค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะ การบริหารจัดการของหัวหน้า กศน.ตำบล ที่มี ความเหมาะสม

ประเด็น	เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ
	สมรรถนะการบริหารจัดการของหัวหน้า กศน. ตำบล ที่แท้จริง	
4. เลือก รูปแบบการ วิจัยผสานวิธี	ใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อช่วยอธิบายผลของข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้รูปแบบ Mixed method research ประเภท Explanatory design ชนิด Follow-up Explanations Model (QUAN emphasized) รวบรวม QUAN→วิเคราะห์ QUAN→ผลของQUAN→ระบุผลเพื่อติดตาม(Follow- up)→รวบรวม qual→วิเคราะห์ qual→ผลของ qual→ แปลความหมาย QUAN→ qual (John W. Creswell and Clark. 2007)	
5. ออกแบบ การเก็บรวบรวม ข้อมูล	แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ	แบบสอบถามปลายเปิด แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบบันทึกการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม
6. ออกแบบ การวิเคราะห์ ข้อมูล	ค่าสถิติพื้นฐาน ค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดล สรุปอ้างอิง	หาค่าความถี่เชิงคุณลักษณะโดยการจำแนก ชนิดของข้อมูลวิเคราะห์อุปนัยสร้างข้อสรุป ตรวจสอบสามเส้า
7. ออกแบบ การตรวจสอบ ข้อมูล	วิจัยเชิงปริมาณก่อนแล้วเอาวิจัยเชิงคุณภาพตรวจสอบ 1. การติดตามในรายการที่ผิดปกติ (outliers or extreme cases): รวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ และระบุกรณีสุดโต่งหรือกรณีที่คลาดเคลื่อน (residual case) เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อสำรวจ คุณลักษณะ (characteristics) ของกรณีที่กำหนดไว้ ต่ำสุด สูงสุด(Caracelli & Greene 1993) 2. การอธิบายผล (Explaining results): การดำเนินการสำรวจข้อมูลเพื่อระบุกลุ่มเปรียบเทียบ $\geq$ 2 กลุ่มต่อหนึ่งตัวแปร ติดตามผลการสัมภาษณ์เพื่อสำรวจสาเหตุที่พบความแตกต่าง 3. การใช้กำหนดรูปแบบ (typology): ดำเนินการสำรวจข้อมูลเชิงปริมาณและพัฒนา องค์ประกอบและวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) ใช้องค์ประกอบเหล่านั้นเป็นรูปแบบ เพื่อกำหนดประเด็นสำคัญ (themes) เพื่อการสังเกตและการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Caracelli & Greene 1993) 4. การกำหนดประเด็นสาระในเครื่องมือ (Locating an instrument): เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพและ ระบุประเด็นสำคัญใช้ประเด็นที่ได้เป็นพื้นฐานสำหรับการกำหนดเนื้อหาในเครื่องมือที่เป็นแนวคิด คู่ขนานในประเด็นเชิงคุณภาพ (basis for locating instruments that use parallel concepts to the qualitative themes)	
8. ออกแบบ การแปล ความหมาย ข้อมูล	นำเสนอ รูปภาพ ตาราง สรุปผล	บรรยาย พรรณนา
	ผสานวิธีร่วมแปลความหมายโดยแปลความหมายเชิงปริมาณร่วมกับเชิงคุณภาพ	

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยแบบผสมผสานวิธีรูปแบบองค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบองค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะ อาตัม นิละไพจิตร (2553) ได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พบผลว่า องค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่ม มี 4 องค์ประกอบ คือ เจตคติการให้คำปรึกษากลุ่ม การเป็นผู้นำ ความรู้การให้คำปรึกษา และทักษะการให้คำปรึกษากลุ่ม คณิงนิจ อนุโรจน์ (2551) ได้วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะของนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กองทัพอากาศ พบว่า มีปัจจัยใหญ่อยู่ 4 ปัจจัย คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านบรรยากาศองค์กร ปัจจัยด้านความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และสมรรถนะของนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กองทัพอากาศ

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบองค์ประกอบเชิงยืนยันพอสรุปได้ว่า ได้มีผู้วิจัยนำรูปแบบองค์ประกอบเชิงยืนยันนี้ไปใช้ในงานวิจัยไม่ว่าจะเป็นสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครู สมรรถนะของนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งจะช่วยในการยืนยันความเหมาะสมของตัวแปรที่เกี่ยวข้องหรือมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่กำลังศึกษาอยู่จะทำให้งานวิจัยมีคุณภาพ และยอมรับยิ่งขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยแบบผสมผสานวิธี อมรรัตน์ อนันต์วราพงษ์ (2548) ได้ทำการประเมินเรื่อง ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ : หลักสูตรทศวรรษศาสตร์ระดับอุดมศึกษาที่มุ่งหวัง เป็นโครงการการวิจัยที่มุ่งวิเคราะห์การจัดการศึกษาดุสิตศาสตร์ระดับอุดมศึกษาแบบองค์รวม ทั้งรากฐานของศาสตร์และสถานภาพปัจจุบัน เพื่อนำเสนอกรอบแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรที่พึงประสงค์ กระบวนการวิจัยมี 3 ระยะ ผู้วิจัยใช้แนวทางการวิจัยและการเก็บข้อมูลแบบผสมผสานวิธี ได้แก่ การสำรวจด้วยแบบสอบถาม การวิเคราะห์เนื้อหา การสัมภาษณ์เชิงลึกเฉพาะรายการสนทนากลุ่มและการสังเกตสถานการณ์จริง กาวานา ผ่าน้อยและคณะ (2548) ได้ทำการวิจัย เรื่องการวิจัยเพื่อศึกษาตัวแบบของการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่มีประสิทธิภาพ: กรณีศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ โดยทำการศึกษาแนวทางในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแหล่งทุนท้องถิ่นในจังหวัด งานวิจัยเรื่องนี้เน้นวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเสริมด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ดุจเดือน พันธุมนาวิน และอัมพร ม้าคะนอง (2552) ได้ทำการวิจัย เรื่องการฝึกอบรมจิตลักษณะ และทักษะแบบบูรณาการที่มีต่อพฤติกรรมพัฒนานักเรียนของครูคณิตศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยได้ออกแบบใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเสริมวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยแบบผสมผสานวิธีพอสรุปได้ว่า การผสมผสานวิธีมีรูปแบบเป็น ที่นิยมสามารถนำมาใช้เพื่อที่จะตอบคำถามการวิจัยได้สมบูรณ์ขึ้น ได้มีการนำเทคนิควิธีการมาใช้ทั้งการวิจัยแบบผสมผสานและการประเมินแบบผสมผสานวิธี

บทสรุป

จากที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่าการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) เป็นการนำเทคนิควิธีการวิจัยเชิงปริมาณ และเทคนิควิธีการวิจัยเชิงคุณภาพมาผสมผสานกันในการทำวิจัยเรื่องเดียวกัน เพื่อที่จะตอบคำถามการวิจัยได้สมบูรณ์ขึ้นกว่าในอดีต มีพื้นฐานแนวคิด จากการหลอมรวม ปรัชญาของกลุ่มปฏิฐานนิยม และกลุ่มปรากฏการณ์นิยมเข้าด้วยกัน อาจเรียกว่าเป็นกลุ่มแนวคิด ของกลุ่มปฏิบัตินิยม (Pragmatist) ซึ่งมีความเชื่อว่าการยอมรับธรรมชาติของความจริงนั้นมีทั้งสองแบบตามแนวคิด ของนักปรัชญาทั้งสองกลุ่ม เป็นรูปแบบการวิจัยรูปแบบที่ 3 ที่เกิดขึ้นมาเพื่อเป็นทางเลือกใหม่ให้นักวิจัยได้เลือกใช้ ช่วยให้ผู้วิจัยเข้าถึงความเป็นจริงได้อย่างครอบคลุม และลึกยิ่งขึ้น ลดจุดอ่อนและเพิ่มจุดแข็งให้งานวิจัย สามารถเลือกออกแบบได้ตามความเหมาะสมของงานวิจัย ซึ่งปัจจุบันทั้งนักวิจัยเชิงปริมาณและนักวิจัยเชิงคุณภาพ ต่างก็หันมาใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธีมากขึ้น

สิ่งสำคัญที่นักวิจัยต้องตระหนักมากที่สุดคือความรอบคอบและระมัดระวังในการใช้วิธีการต่างๆ ให้ถูกต้องตามที่ควรจะเป็น ควรศึกษาข้อมูลอย่างละเอียดและเข้าถึงเพื่อส่งผลให้งานวิจัยที่ได้มีคุณภาพเป็นที่น่าเชื่อถือ และมีคุณค่าสำหรับผู้ศึกษา

บรรณานุกรม

คณินิจ อนุโรจน์. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะของนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กองทัพอากาศ.

ปริญญาานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2551.

ดุจเดือน พันธุมาวิน และอัมพร ม้าคะนอง. การฝึกอบรมจิตลักษณะและทักษะแบบบูรณาการที่มีต่อพฤติกรรมพัฒนานักเรียนของครูคณิตศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.

โครงการวิจัยแม่บท : การวิจัยและพัฒนาพฤติกรรมไทย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2552.

ผ่องพรรณ ตรัยมงคลกุล และ สุภาพ จัตุราภรณ์. การออกแบบการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ, 2549.

ภาวนา เผ่าน้อย และคณะ. การวิจัยเพื่อศึกษาตัวแบบของการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและ

ชุมชนที่มีประสิทธิภาพ : กรณีศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. รายงานการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2548.

วิโรจน์ สารรัตน์. วิถีวิทยาการวิจัยแบบผสม กระบวนทัศน์ใหม่สำหรับการวิจัยทางการบริหาร

การศึกษา. ขอนแก่น : อักษราพิพัฒน์, 2545.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และ กรรณิการ์ สุขเกษม. วิถีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ : การวิจัยปัญหา

ปัจจุบันและการวิจัยอนาคตกาล. กรุงเทพฯ : สามลดา, 2547.

อมรรัตน์ อนันต์วราพงษ์. ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ:หลักสูตรคหกรรมศาสตร์ระดับอุดมศึกษาที่มุ่งหวัง. ข

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548.

อาดัม นิละไพจิตร. การศึกษาและพัฒนาสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชน

สอนศาสนาอิสลาม. ปริญญาานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2553.

Caracelli, V. J., & Greene, J. C. Data analysis strategies for mixed-method evaluation

designs. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 15(2), 195-207. 1993.

Creswell, J. W. *Research design : Qualitative, quantitative, and mixed methods*

approaches. 2nd ed. Thousand Oaks, CA: Sage, 2003.

Creswell, John W. and Vicki L. Plano Clark, *Designing and Conducting Mixed*

Methods Research. Thousand Oaks. : Sage Publications, 2007.

Creswell, John W. and Vicki L. Plano Clark, M. Gutmann. & W. Hanson. *Advanced*

Mixed Mixed methods research designs. Thousand Oaks. : Sage Publications, 2003.

Greene, J. C. and Caracelli, V. J. & Graham, W.F. Toward a conceptual framework for mixed-

Method evaluation design. *Educational Evaluation and policy analysis*, 11(3), 255-274. 1989.

- Greene, J. C. and Caracelli, V. J. "Crafting Mixed-Method Evaluation Design" in *New Directions for Evaluation* Num.74 Summer. Jossey-Bass Publishers. 19-32. 1997.
- Johnson, R. B., & Onweugbuzie, A., J. Mixed methods research: a research paradigm whose time has come. *Educational Researcher*, 33(7), 14-26. 2004.
- Lani, James. **confirmatory-factor-analysis**. (Online) 2010 (cited 27 June 2010) from:
<http://www.statisticssolutions.com/resources/directory-of-statistical-analyses/confirmatory-factor-analysis>
- Tashakkori, A. and Teddlie, C. *Handbook of Mixed Methods in Social and Behavioral Research*. California. Sage Publications, Inc., 2003.
- Teddlie, C., & Tashakkori, A. *Major issues and controversies in the use of mixed methods in the social and behavioral sciences*. Thousand Oaks, CA : Sage, 2003.